Nader onderzoek vleermuizen, huismus en gierzwaluw Warmenhuizen Centrum

Gemeente Schagen

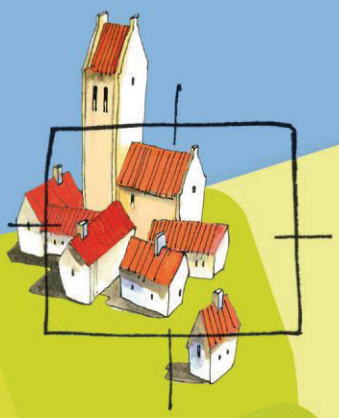

BügelHajema

Plek voor ideeën

Nader onderzoek vleermuizen, huismus en gierzwaluw Warmenhuizen Centrum

Inhoud

Rapport en bijlagen

8 oktober 2014
Projectnummer 218.21.03.00.00

Ideeën voor een plek

BügelHajema Adviseurs bv, Bureau voor Ruimtelijke Ordening en Milieu BNSP

Inhoudsopgave

1	Inleiding	5
2	Methode	7
3	Resultaten	9
4	Functie van het plangebied	13
5	Conclusie	15

1 Inleiding

AANLEIDING

De gemeente Schagen is voornemens enkele gebouwen in het centrum van Warmenhuizen te slopen ten behoeve van uitbreidingsplannen van een supermarkt.

VOORONDERZOEK

Uit onderzoek van Els & Linde (Els & Linde, Quick scan ecologie Centrumplan Warmenhuizen, oktober 2012) blijkt dat in de te slopen bebouwing en te kappen bomen mogelijk vleermuizen, huismus en gierzwaluw verblijven. Nestplaatsen van huismus en gierzwaluw, alsmede verblijfplaatsen van vleermuizen zijn jaarrond streng beschermd in het kader van de Flora- en faunawet (Ffw).

DOEL VAN HET ADVIES

Indien vorengenoemde streng beschermde soorten verblijven in de bebouwing en bomen is voor de sloop van de panden en kap van bomen een ontheffing van de Flora- en faunawet nodig. Om de aanwezigheid van nest- en verblijfplaatsen van vleermuizen, huismus en gierzwaluw vast te stellen, dan wel uit te sluiten, is derhalve aanvullend onderzoek nodig. Voorliggende notitie betreft de rapportage van dit aanvullend onderzoek.

PLANGEBIED

De ligging en de begrenzing van het onderzochte gebied wordt weergegeven in figuur 1.

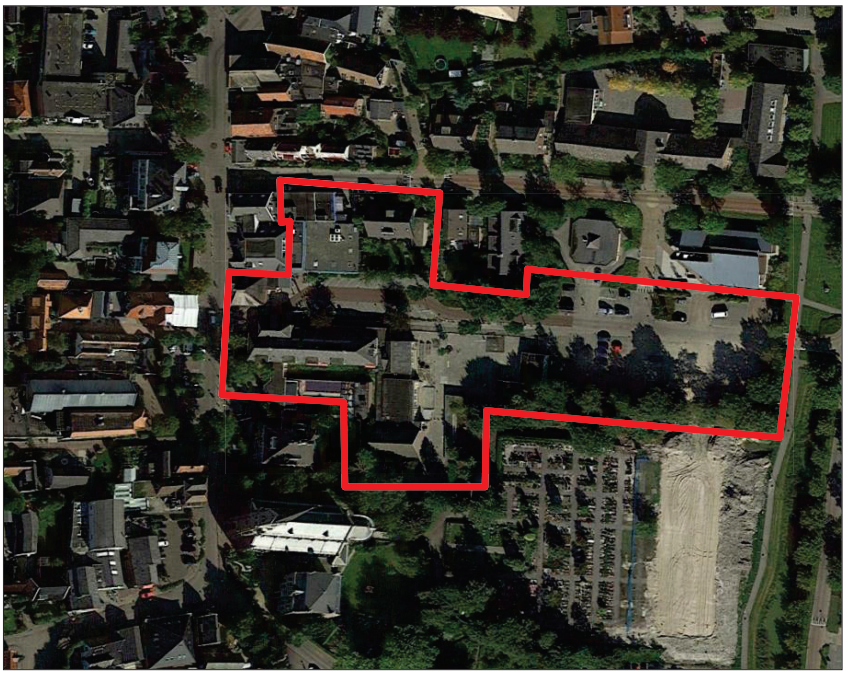

Figuur 1. Luchtfoto met ligging van het plangebied (rood) (bron: Google Earth)

Vleermuizen

Alle vleermuissoorten zijn op basis van de Flora- en faunawet streng beschermd. Vaste verblijfplaatsen van vleermuizen zijn jaarrond beschermd, ook wanneer ze tijdelijk niet in gebruik zijn. Indirect zijn daarmee ook essentiële foerageergebieden en vliegroutes beschermd. Deze zijn van belang voor het in stand houden van de functionaliteit van de verblijfplaatsen.

Vogels

Alle inheemse vogelsoorten zijn streng beschermd. Over het algemeen is het nest van vogels alleen beschermd wanneer dit in gebruik is om een broedsel groot te brengen (tijdens het broedseizoen). Bij enkele vogelsoorten is het nest echter jaarrond beschermd (dus ook buiten het broedseizoen). Voor het plangebied gaat het om gierzwaluw en huismus.

Methode 2

INSPECTIE

Voorafgaand aan de inventarisaties zijn de bomen en is de bebouwing op 17 juni door mevrouw drs. A.A. Schwab geïnspecteerd op de aanwezigheid van mogelijke invliegopeningen en sporen van vleermuizen. Tevens is de bebouwing onderzocht op aanwezigheid van nesten van huismus en gierzwaluw.

VELDBEZOEKEN

Het plangebied en de omgeving zijn ten behoeve van het aanvullend onderzoek naar de aanwezigheid van huismus tweemaal, gierzwaluw driemaal en vleermuizen viermaal bezocht. Deze aanvullende onderzoeken worden hierna verder besproken.

Gierzwaluw

Om de aanwezigheid van nestplaatsen van gierzwaluw in de bebouwing uit te sluiten, dan wel aan te tonen, zijn op 17 juni, 28 juni en 10 juli door mevrouw drs. A.A. Schwab, de heer drs. A. Brouwer en de heer M. Volkers inventarisaties uitgevoerd. De inventarisaties waren gericht op invliegende exemplaren. De bezoeken vonden plaats onder gunstige weersomstandigheden. Het onderzoek naar gierzwaluw is uitgevoerd volgens de methodes uit de door RVO (voorheen Dienst Regelingen) opgestelde soortenstandaard (https://mijn.rvo.nl/flora-en-faunawet-soortenstandaard).

Huismus

Om de aanwezigheid van nestplaatsen van huismus in de bebouwing uit te sluiten, dan wel aan te tonen, zijn op de vroege ochtend van 18 juni en in de vroege middag van 28 juni door de mevrouw drs. A.A. Schwab inventarisaties uitgevoerd. De inventarisaties waren met name gericht op territorium- en nestindicerend gedrag. De bezoeken vonden plaats onder gunstige weersomstandigheden. Tijdens de overige veldbezoeken zijn aanvullende waarnemingen gedaan. Het onderzoek naar huismus is uitgevoerd volgens de methodes uit de door RVO opgestelde soortenstandaard (https://mijn.rvo.nl/flora-en-faunawet-soortenstandaard).

Vleermuizen

Op 17 juni, 12 juli, 2 september en 23 september 2014 is het plangebied bezocht ten behoeve van de inventarisatie van vleermuizen. Het onderzoek is uitgevoerd op basis van het vleermuisprotocol dat is ontwikkeld door het Netwerk Groene Bureaus en de Zoogdiervereniging in overleg met de Dienst Landelijk Gebied en de Gegevensautoriteit Natuur.

Vleermuizen maken gebruik van echolocatie om zich te oriënteren in een gebied en voor het lokaliseren van prooien tijdens de jacht. Deze echolocatie vindt plaats door middel van ultrasone geluiden die de vleermuis produceert

en zijn soortspecifiek (frequentie en ritme). Met behulp van een ultrageluiddetector (batdetector) kunnen deze geluiden voor mensen hoorbaar worden gemaakt.

Bij het onderzoek is gebruikgemaakt van een Pettersson D240x ultrasounddetector. Met een Edirol R 09-RH zijn geluidsopnamen gemaakt die later zijn geanalyseerd met behulp van het programma Wavesurfer 1.8.5. Alle vier inventarisaties vonden plaats onder gunstige weersomstandigheden (zie tabel 1). Voor de inventarisaties zijn per inventarisatie twee onderzoekers ingezet. De inventarisaties zijn afwisselend uitgevoerd door mevrouw drs. A. A. Schwab, de heer ing. D.J. Venema en de heer M. Volkers.

Tabel 1. Omstandigheden tijdens de inventarisaties

Datum	Tijdsduur	Zonsondergang	Weer	Temperatuur
17-06-2014	22.00-00.00	22.03	Licht bewolkt en matige wind	15°C ->14°C
12-07-2014	21.55-23.55	21.56	Helder en matige wind	19°C ->16°C
02-09-2014	20.25-22.25	20.25	Onbewolkt en zwakke wind	17°C ->15°C
23-09-2014	19.15-21.15	19.37	Licht bewolkt en zwakke wind	15°C ->13°C

Resultaten 3

INSPECTIE BOMEN EN BEBOUWING

Uit de inspectie van 17 juni blijkt dat de bomen in het onderzoeksgebied geen holtes bevatten die geschikt zijn als verblijfplaats voor vleermuizen. Het gebouw dat achter op het plein van de Theresiaschool staat, is gezien de constructie en gebruikte bouwmaterialen niet geschikt voor vleermuizen, gierzwaluw en huismus. Ook de laagbouw in de binnentuin van de Theresiaschool is ongeschikt voor genoemde soorten. Het deel van de supermarkt bestaande uit laagbouw met plat dak is eveneens ongeschikt voor vleermuizen of gierzwaluw. Er zijn tijdens de inspectie geen sporen van vleermuizen aangetroffen.
Tijdens de inspectie is met behulp van een ladder onder het pannendak gezocht naar nestplaatsen. Hierbij zijn alleen onder het dak van de woning aan de Doorbraak 2 enkele oude vervallen nesten van huismus aangetroffen.

VELDBEZOEKEN

Gezien de waarnemingen tijdens de inspectie, heeft het nader onderzoek zich vooral gericht op de volgende bebouwing:
De Theresiaschool, de stolpwoning ten zuiden van de supermarkt en de woning aan Doorbraak 2.

Theresiaschool voorzijde (links) en achterzijde (rechts)

Woning Doorbraak 2 Stolpwoning

Huismus

17 JUNI 2014 Tijdens het veldbezoek op 17 juni zijn geen huismussen waargenomen in en direct rond het plangebied. Onder het pannendak van de woning aan Doorbraak 2 zijn tijdens de inspectie wel enkele oude en vervallen nesten aangetroffen.

18 JUNI 2014 Tijdens het veldbezoek in de vroege ochtend van 18 juni zijn geen huismussen waargenomen in en direct rond het plangebied.

28 JUNI 2014 Tijdens het veldbezoek in de vroege middag van 28 juni zijn wederom geen huismussen waargenomen in en direct rond het plangebied.

Gierzwaluw

17 JUNI 2014 Tijdens het veldbezoek op 17 juni zijn gierende en foeragerende gierzwaluwen waargenomen boven Warmenhuizen, maar niet in of nabij het plangebied.

28 JUNI 2014 Tijdens het veldbezoek op 28 juni zijn wederom gierzwaluwen waargenomen, gierend boven Warmenhuizen, maar niet in het plangebied. Er zijn net buiten het plangebied wel twee exemplaren invliegend waargenomen onder het mansardedak van het pand aan de Dorpsstraat 161.

10 JULI 2014 Tijdens het veldbezoek op 10 juli zijn geen gierzwaluwen waargenomen in of nabij het plangebied. De verblijfplaats aan de Dorpsstraat 161 is deze avond ook niet bevestigd.

Vleermuizen

De avondbezoeken ten behoeve van het nader onderzoek naar vleermuizen zijn uitgevoerd op 17 juni, 12 juli, 2 september en 23 september 2014 en vonden plaats in de periode dat vleermuizen zich ophouden in kraam- en zomer- en paarverblijven. De onderzoeken zijn telkens door twee waarnemers uitgevoerd, afwisselend door mevrouw drs. A.A. Schwab, de heer M. Volkers en de heer ing D.J. Venema.

Tijdens de verschillende bezoeken zijn in totaal vier soorten vleermuizen waargenomen. Het gaat hierbij om gewone dwergvleermuis (Pipistrellus pipistrellus), laatvlieger (Eptesicus serotinus), ruige dwergvleermuis (Pipistrellus nathusii) en rosse vleermuis (Nyctalus noctula). Bij geen van de bezoeken zijn aan het gebouw daadwerkelijke sporen (zoals uitwerpselen) van bewoning door vleermuizen aangetroffen.

17 JUNI 2014 Op 17 juni werd om 23.01 uur (58 minuten na zonsondergang) de eerste vleermuis waargenomen. Het betrof een gewone dwergvleermuis, nabij de begraafplaats ten zuiden van de parkeerplaats achter de Theresiaschool. Tevens is later op de avond een foeragerende laatvlieger aangetroffen op deze locatie. Nabij de bebouwing zijn deze avond geen vleermuizen aangetroffen.

12 JULI 2014

Op 12 juli werd de eerste vleermuis om 22.44 uur waargenomen (48 minuten na zonsondergang). Het betrof een gewone dwergvleermuis, kort foeragerend tussen de stolpwoning en de Theresiaschool. Gedurende de avond zijn nog diverse malen waarnemingen van gewone dwergvleermuis gedaan in het plangebied, kort foeragerend of overvliegend. Eenmaal is een laatvlieger waargenomen, overvliegend richting het zuidoosten. Er zijn geen waarnemingen gedaan die duiden op een verblijfplaats in de bebouwing.

2 SEPTEMBER 2014

Op 2 september werd de eerste vleermuis om 20.50 uur waargenomen (25 minuten na zonsondergang). Het betrof een foeragerende gewone dwergvleermuis boven de parkeerplaats ten oosten van de Theresiaschool. Gedurende de avond is gewone dwergvleermuis tevens diverse malen foeragerend waargenomen boven het schoolplein van de Theresiaschool en ten oosten van de kerk aan de Dorpsstraat.

23 SEPTEMBER 2014

Op 23 september werd de eerste vleermuis om 20.01 uur waargenomen (24 minuten na zonsondergang). Het betrof een gewone dwergvleermuis, overvliegend richting het noordoosten. Gewone dwergvleermuis is ook enkele malen foeragerend waargenomen in het plangebied, ten westen van de supermarkt en ten oosten van de Theresiaschool. Aan de oostzijde van de kerk aan de Dorpsstraat (buiten het plangebied) is om 21.10 uur een ruige dwergvleermuis baltsend waargenomen. Tegenover de woning aan Doorbraak 2 is eenmaal een baltsende gewone dwergvleermuis waargenomen. Er zijn deze avond geen waarnemingen gedaan die duiden op een verblijfplaats in de bebouwing.

4 Functie van het plangebied

Huismussen

Uit het onderzoek komt naar voren dat huismussen alleen in het verleden onder het pannendak van Doorbraak 2 genesteld hebben. In het broedseizoen van 2014 heeft huismus echter niet gebroed in het plangebied en kwam ook niet in en direct nabij het plangebied voor.

Gierzwaluw

Uit het nader onderzoek naar gierzwaluw komt naar voren dat gierzwaluw nabij het plangebied nestplaatsen heeft, maar niet in het plangebied zelf.

Vleermuizen

In het onderzoeksgebied zijn de soorten laatvlieger, gewone dwergvleermuis, rosse vleermuis en ruige dwergvleermuis zowel foeragerend als overvliegend waargenomen. Op basis van de waarnemingen van de uitgevoerde inventarisaties kunnen verblijfplaatsen van vleermuizen in het onderzoeksgebied worden uitgesloten. Gezien het beperkte aantal waarnemingen van foeragerende exemplaren vormt het onderzoeksgebied evenmin essentieel onderdeel van het jachtgebied van in de omgeving voorkomende vleermuizen.

5 Conclusie

Op basis van het uitgevoerde aanvullend onderzoek naar de aan-, dan wel afwezigheid van (verblijfplaatsen van) vleermuizen, gierzwaluw en huismussen komt naar voren dat geen van de genoemde soorten in het plangebied verblijven. Ook vormt het plangebied geen essentieel onderdeel van een vliegroute of foerageergebied van vleermuizen. Ten aanzien van de op basis van de Flora- en faunawet streng beschermde vleermuizen, gierzwaluw en huismussen worden daarmee bij de werkzaamheden geen verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet overtreden.

Colofon

Opdrachtgever
Gemeente Schagen

Contactpersoon
de heer M. Wolff

Rapport
Mevrouw drs. A.A. Schwab
BügelHajema Adviseurs

Fotografie
BügelHajema Adviseurs

Projectleiding
De heer mr. A.J. Meeuwissen
BügelHajema Adviseurs

Projectnummer
218.21.03.00.00

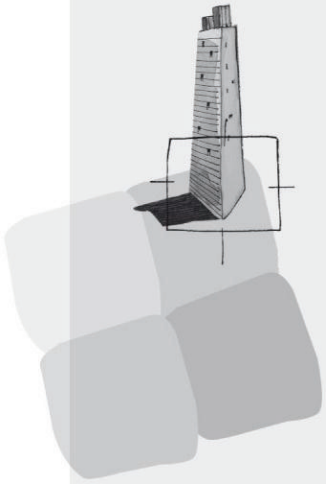

BügelHajema Adviseurs bv
Bureau voor Ruimtelijke
Ordening en Milieu BNSP
Vaart nz 48-50
Postbus 274
9400 AG Assen
T 0592 316 206
F 0592 314 035
E assen@bugelhajema.nl
W www.bugelhajema.nl

Vestigingen te Assen,
Leeuwarden en Amersfoort